

Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

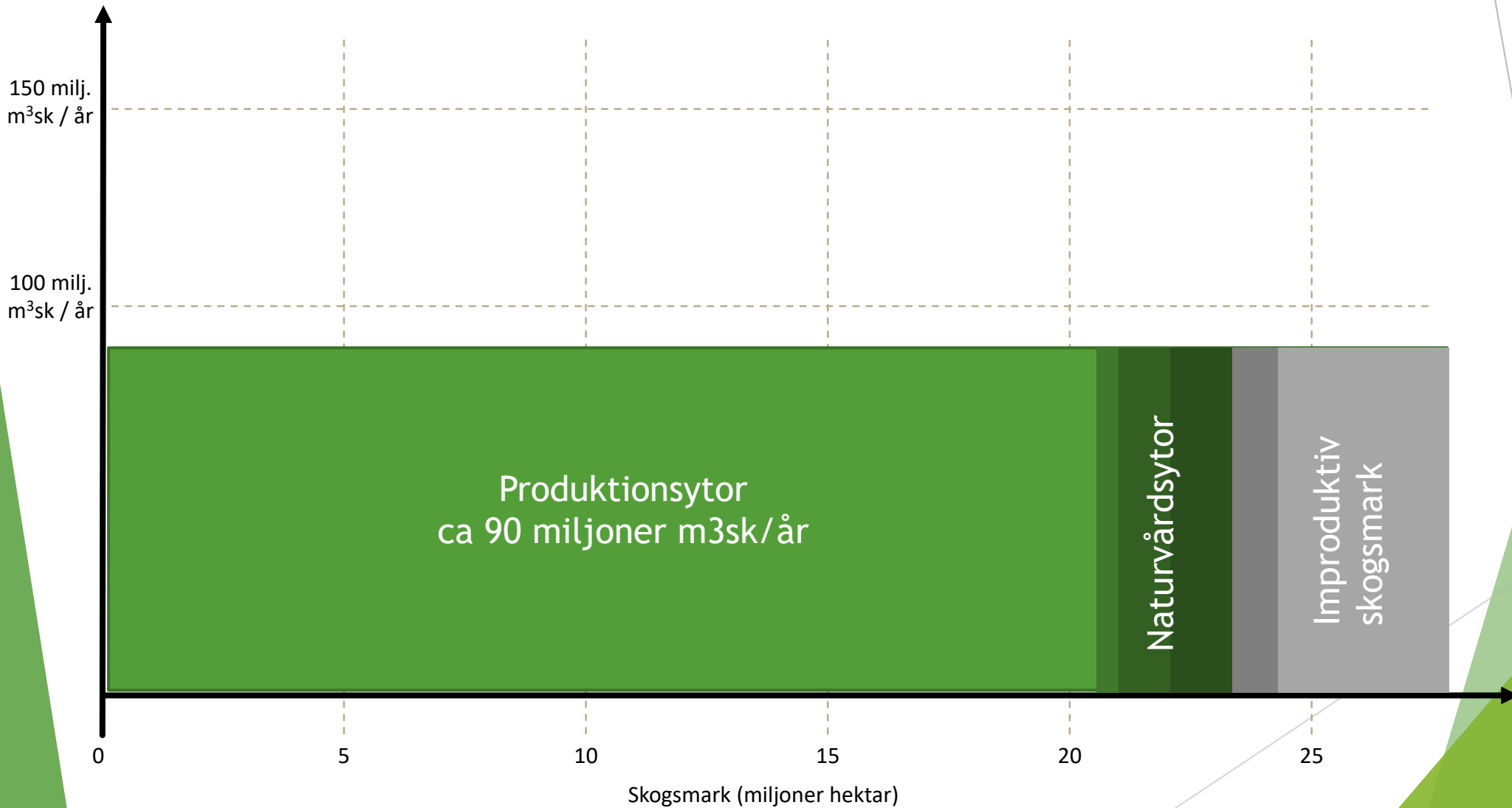
Betänkande av Skogsutredningen 2019

Förslagen ska ses som en helhet

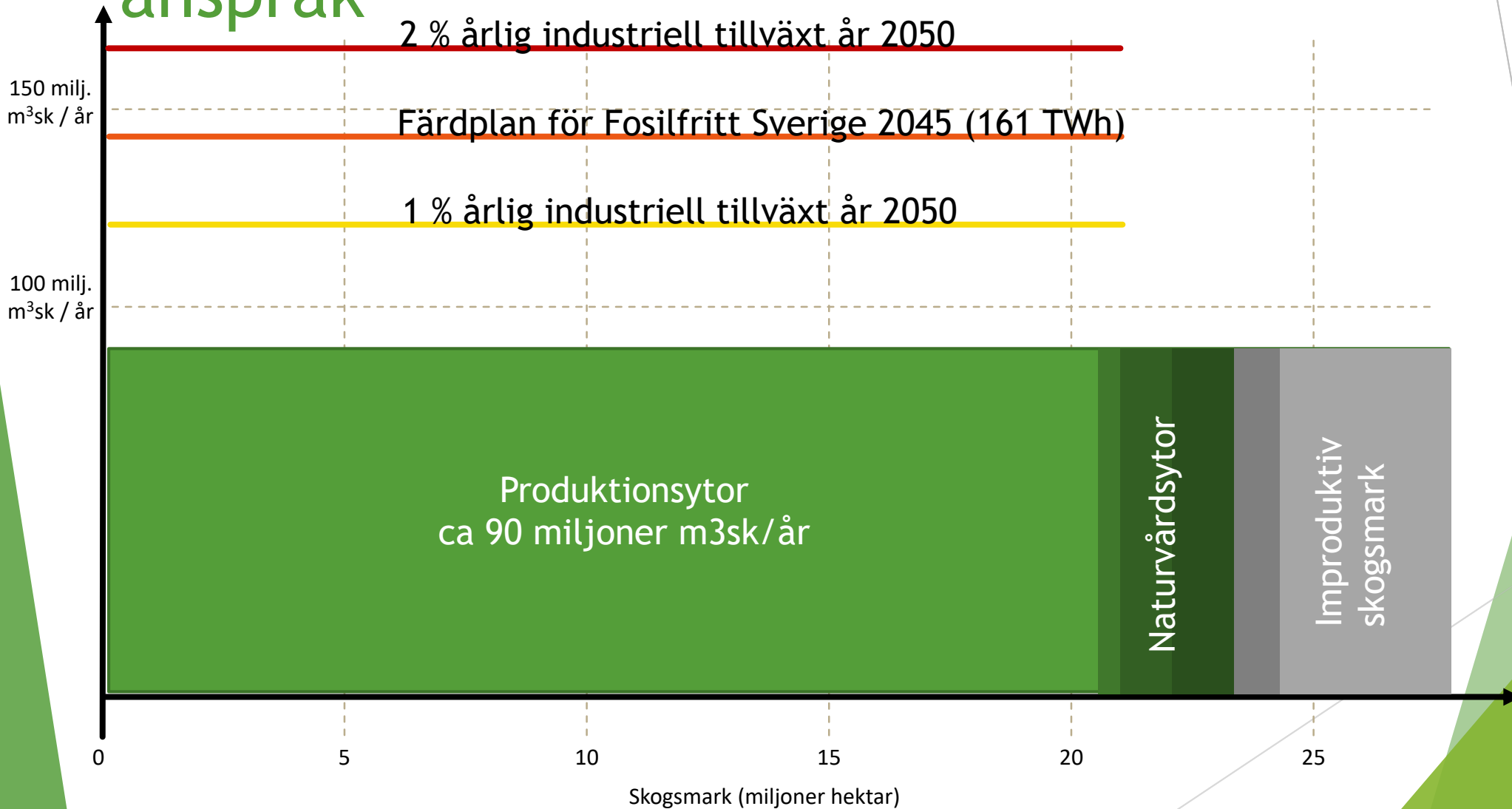
Hur ska internationella åtaganden om biologisk mångfald förenas med en växande cirkulär bioekonomi?

- ▶ Både bioekonomin och naturvården ställer höga anspråk på den svenska skogen
- ▶ Den förväntade tillväxten för svensk skogsindustri (för att fasa ut fossila produkter och behålla internationell konkurrenskraft) skapar ett tryck på mer avverkning.
- ▶ Sverige har ambitiösa mål för bevarande av biologisk mångfald.
- ▶ Miljömålssystemet används både för att genomföra CBD och använder samma begrepp som EU:s naturvårdsdirektiv. Uttolkningen av Sveriges internationella åtaganden blir därför i stor utsträckning en uttolkning av de svenska miljökvalitetsmålen.

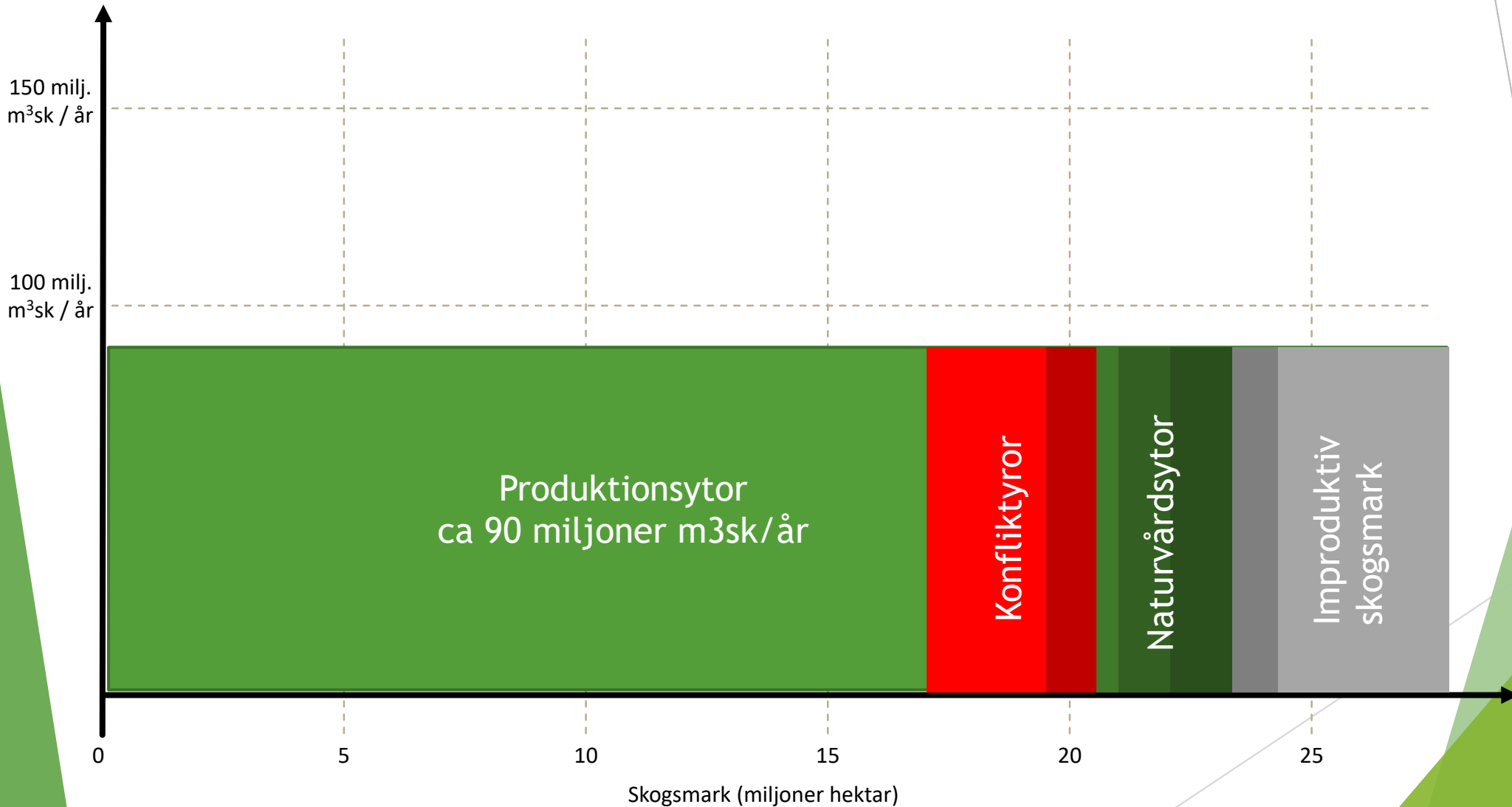
Den svenska skogen

Den svenska skogen - bioekonomins anspråk

Den svenska skogen - naturvårdens anspråk

Förslag för en tydligare skogs- och miljöpolitik

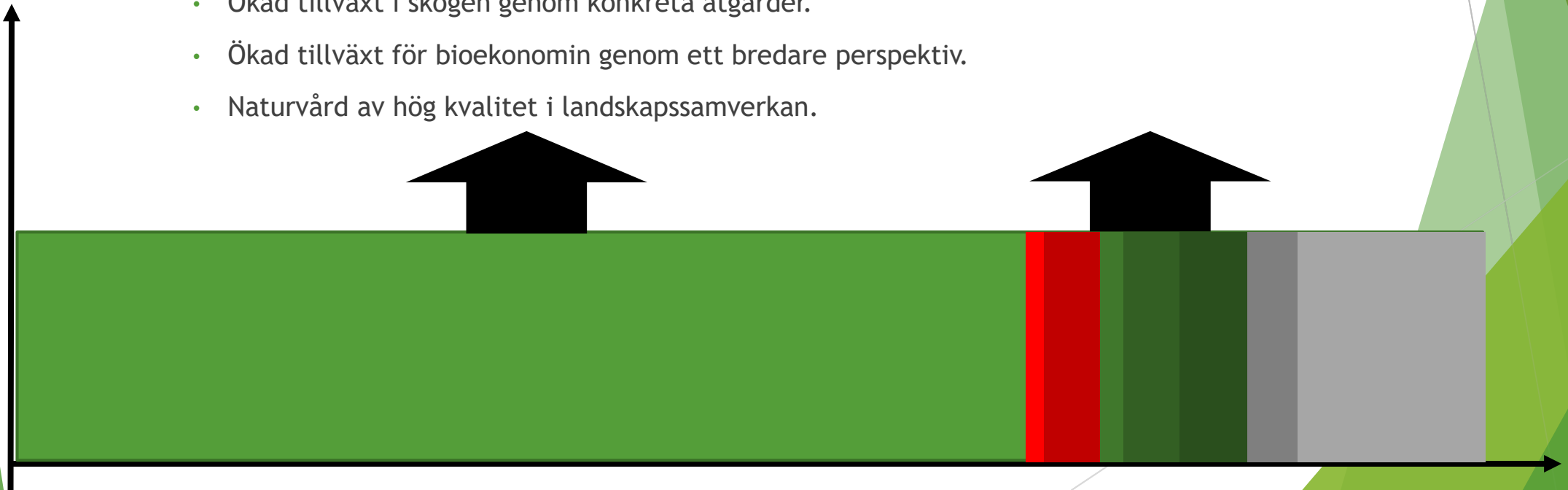
Nationellt mål för
ökad tillväxt i
skogen

Ställningstagande om
bevarande av biologisk
mångfald

Förslag för en växande cirkulär bioekonomi och biologisk mångfald

- En bioekonomisk strategi för skogen som omfattar all skogsmark och alla näringar med bas i skogen.
- Ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen.
- Fokus på kvalitetshöjande åtgärder
  - Ökad tillväxt i skogen genom konkreta åtgärder.
  - Ökad tillväxt för bioekonomin genom ett bredare perspektiv.
  - Naturvård av hög kvalitet i landskapssamverkan.

Från debatt till dialog

- ▶ En tydlig skogs- och miljöpolitik sätter upp ramen för dialogprocessen.
- ▶ Ett nationellt mål för ökad tillväxt i skogen, en bioekonomisk strategi för skogen och ett handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen är alla frågor som i olika grad kräver dialog mellan olika intressenter.
- ▶ Tydliga ramar underlättar en konstruktiv dialog.
- ▶ En nationell samordnare för skogsprogrammet tillsätts för att leda dialogprocessen.
  - ▶ Ett bra sätt för regeringen att adressera en fråga till en politisk obunden dialogprocess som inte leds av Skogsstyrelsen.
- ▶ Det nationella skogsprogrammet breddas för att tillvarata alla näringar och bevarandeintressen i skogen.
- ▶ Vägen framåt bygger på kunskap, politiskt tydlighet och dialog.

Stärkt äganderätt

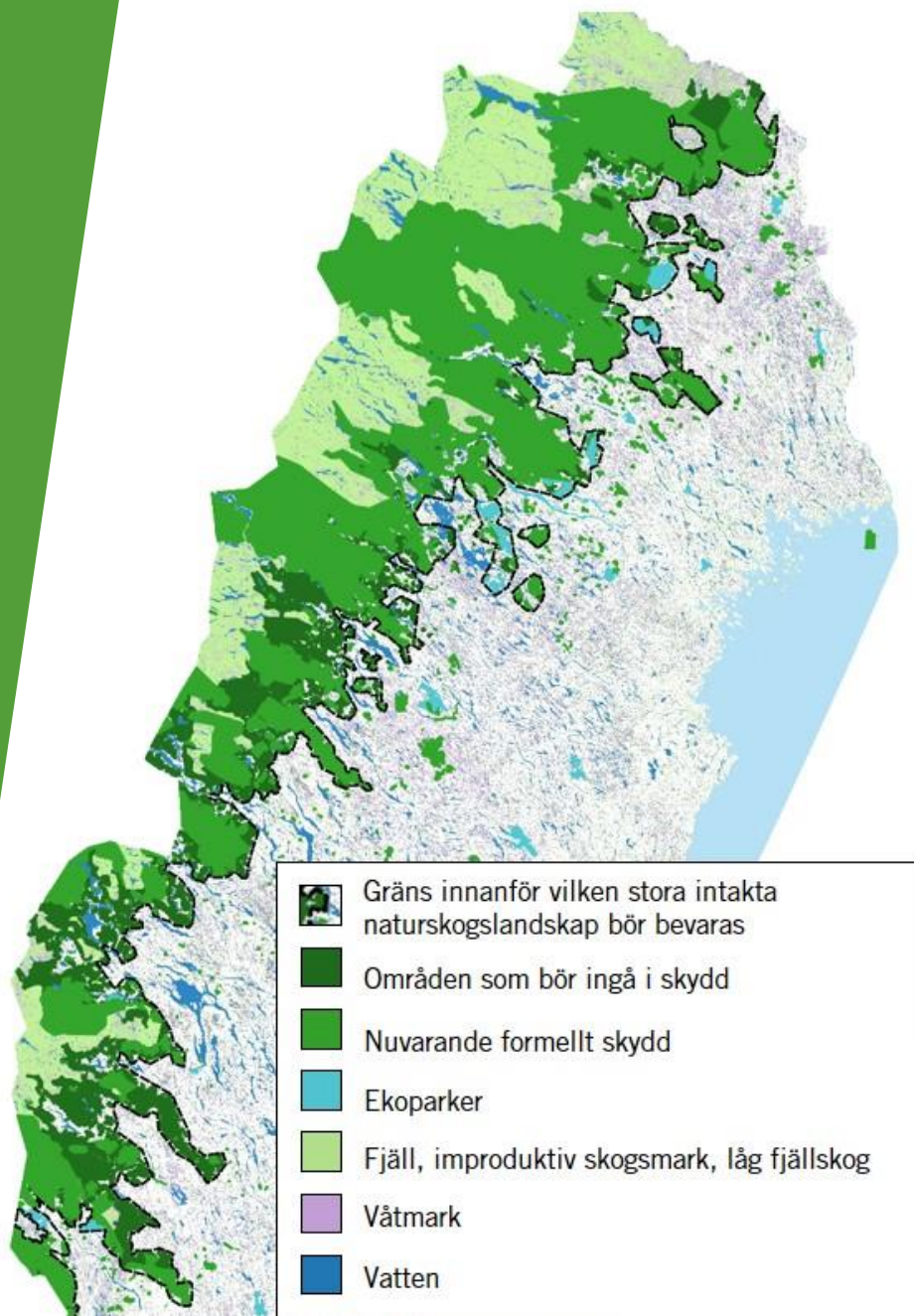
- ▶ Tydliggörande av att ersättning ska utgå för fjällnära skog där avverkning inte får ske
  - ▶ Tydligare regelverk som klargör pågående markanvändning och hur ersättning ska beslutas.
  - ▶ Förslag om områdesskydd för fjällskog med höga värden.
- ▶ Skogsstyrelsen ska upphöra att registrera nyckelbiotoper utanför sin ärendehandläggning i övrigt.
  - ▶ Gallra nyckelbiotopsregistret från naturvärdesbedömningar.
- ▶ Frivilligt formellt skydd
  - ▶ Naturvårdsarbetet utgår från markägarinitiativ och frivillighet. Endast särskilt omistliga värden kan skyddas på myndighetsinitiativ och med tvång.

Balans mellan brukande och skydd i fjällnära skog

- ▶ Praxisutvecklingen är tydlig - pågående markanvändning i fjällnära skog är skogsbruk, nekas tillstånd ska ersättning utgå, samma ersättning som vid formellt skydd
- ▶ Föreslår ett tydligare regelverk
  - ▶ Skriver in att pågående markanvändning i fjällnära skog är skogsbruk - när tillstånd nekas går markanvändningen över till naturvård
  - ▶ Tydliggörs för ny ägare genom inskrivning i fastighetsregistret
  - ▶ Ersättning utgår bara en gång och ändras beslutet kan ersättning krävas åter
  - ▶ Skogsstyrelsen ska besluta om nekat tillstånd och nivån på ersättning i ett och samma beslut - som går att överklaga
- ▶ Vår beräkning är att denna praxis som redan gäller kommer att kosta staten 6-7 miljarder kr

Förslag om områdesskydd för fjällskog med höga värden

- ▶ 500 000 - 525 000 hektar stora sammanhängande naturskogar i och i anslutning till den fjällnära gränsen föreslås skyddas.
- ▶ Kostnad för staten:
  - ▶ Ca 14,4 miljarder i anslag (intrångsersättning, ersättningsmark m.m)
  - ▶ Ca 5,7 miljarder i statliga avsättningar (ca 4-5 miljoner kr/år i utebliven virkesintäkt)
- ▶ Kostnad för storskogsbruket
  - ▶ 3,5 miljarder i frivilliga avsättningar (befintlig kostnad)

- ▶ Unika skogar i Västeuropa som bedöms ha synnerligen höga värden för bevarande av biologisk mångfald.
- ▶ Avsättningen bör i sin helhet kunna tillgodoräknas mot internationella åtaganden.
- ▶ Naturvärden framför allt knutna till intakt ekosystemmångfald på landskapsnivå.
- ▶ Över 7 300 markägare.
- ▶ Avverkning innebär fragmentering som förtar värdet av obrutet landskap med ekosystemmångfald.
- ▶ Liten relativ betydelse för skogsnäringen.
- ▶ Stor betydelse för renskötsel, friluftsliv och naturturism.

En mer ändamålsenlig inventering

- ▶ Nyckelbiotopsinventering utgör ärendehandläggning som vilar på svag rättslig grund. Förvaltningsrättsligt problematiskt.
- ▶ Förslag om ny inventering - naturmiljöbeskrivningar
  - ▶ Objektiva fakta om förhållanden i naturen som kan ha särskild betydelse för bevarande av biologisk mångfald.
  - ▶ Underlag för markägarens egna beslut och myndigheternas tillsyn.
  - ▶ Ingen sammanvägd naturvärdesbedömning görs vid inventering. Görs endast av myndigheter i samband med ärendehandläggning som utmynnar i ett överklagbart beslut.
  - ▶ Rättssäkert och bygger på de grunder som kommer till uttryck i det skogspolitiska beslutet 1993.
  - ▶ En inventering får inga direkta verkningar för en markägare - vare sig i förhållande till myndigheter eller till certifieringen.

Förslag för en tydligare skogsbrukslagstiftning

- ▶ Kunskapskravet i miljöbalken är tillämpligt för skogsbruksåtgärder
- ▶ Skogsstyrelsen kan inte alltid ställa krav med stöd av skogsvårdslagen på kunskap vid avverkningsanmälan som är det största ingreppet i naturmiljön
- ▶ En tydligare uppdelning mellan miljöbalken och skogsvårdslagen vid avverkning.
  - ▶ En avverkningsanmälan ska inte längre utgöra en anmälan för samråd, som aktiverar Skogsstyrelsens miljöbalkstillsyn. Markägaren måste själv veta när en åtgärd kan komma att väsentligen ändra naturmiljön.

Förslag på en tydligare skogsbrukslagstiftning

- ▶ Kravet på kunskap formaliseras i skogsvårdslagen, som då tar över miljöbalkens kunskapskrav för vanliga skogsbruksåtgärder.
- ▶ Vid en avverkningsanmälan måste markägaren ha tillräckliga kunskaper om förhållandena på platsen för att kunna fylla i en hänsynsredovisning.
- ▶ Handläggningstiden inför en avverkning halveras i normalfallet till 3 veckor.

Flexiblare skyddsformer

- ▶ Att formellt skydd av skog i huvudsak ska utgå från markägarens initiativ och vara frivilligt. Endast särskilt omistliga värden kan skyddas på myndighetsinitiativ och med tvång.
- ▶ Föreslår ändrade regler för biotypskyddsområden (mer flexibilitet) - ett utredningsuppdrag.
- ▶ Föreslår att ersättning för områdesskydd ska vara skattefri, i likhet med våra grannländer. Då kan man sänka ersättningen till 100 % av marknadsvärdet mot dagens 125 %. Statsfinansiellt inte så stor betydelse, men betydelse som princip. Vi har inte hunnit utreda detta närmare.
- ▶ Fler avtalsform för naturvård bör utvecklas, förstärkt hänsyn och väntansavtal.
- ▶ Sammanfattningsvis tror vi att detta medför att höga naturvärden blir något positivt.